

**Evalueringsrapport
scenariet
SOM ILD OG VAND**

15. juni 1996

**STIGE Ø
FRA AFFALD TIL FREMTID**

**Kunstner Alfio Bonanno
Kulturkonsulent Peter Ørting
Landskabsarkitekt Ulf Løbner-Olesen
Kulturgeograf Michael Rasmussen
Psykolog Søren Dalgaard**

marts 1998

Indhold

1.0	Baggrund for projektet	side 2
1.1	Projektets formål	side 2
1.2	Projektgruppens sammensætning	side 3
2.0	Indledende aktiviteter	side 3
2.1	Projektkronologi	side 5
3.0	Scenariet <i>SOM ILD OG VAND</i> d. 15.6.96	side 7
3.1	Presse- og medieomtale	side 8
3.2	Vurdering	side 9
4.0	Fremtidige aktiviteter	side 9

Bilag 1.	Presseklip
Bilag 2.	Regnskab
Bilag 3.	Udsendt information i forb. med arrangementet
Bilag 4.	Folder

1.0 Baggrund for projektet

Stige Ø, der snart har eksisteret i 300 år, har haft en lang og omtumlet tilværelse. Negative såvel som positive træk har præget øens udvikling; men der er næsten altid kommet noget godt ud af det - og der er stadig mange muligheder i Stige Ø.

Det var netop på grund af Stige Ø's store potentiale indenfor et meget bredt spekter af tværfaglige interessefelt, at medarbejdere i magistratens 4. afdeling så muligheden for at udnytte disse kvaliteter.

Projektet *STIGE Ø - FRA AFFALD TIL FREMTID* udspringer grundlæggende af et ønske om at koble kultur, miljø og det sociale område - samt styrke tværfagligheden i forvaltningsarbejdet.

Deponeringen af affald på Stige Ø ophørte januar 1996.

Idéen - at udnytte den usædvanlige lokalitet til andet og mere end et langsomt omdannet område med rekreative kvaliteter - blev udviklet og drøftet første gang sommeren 1995 mellem repræsentanter fra magistratens 2. og 4. afdeling. De to afdelinger blev enige om at arbejde på at skabe et internationalt og grænseoverskridende projekt, hvor temaet er miljø, kultur og menneske i det 21. århundrede.

En arbejdsgruppe blev nedsat i september 1995. Land-art kunstneren Alfio Bonnano blev tilknyttet som kunstnerisk konsulent.

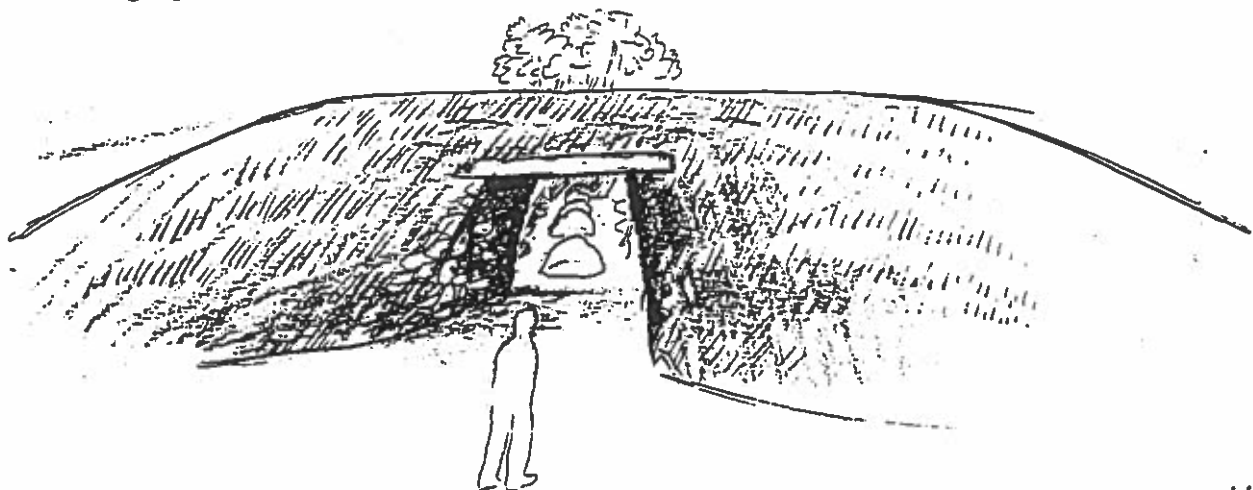
1.1 Projektets formål

På Stige Ø foreslås,

- skabt fysiske rammer for oplevelser af det følsomme stofskifte mellem menneske og natur.
- udviklet en spændende lokalitet, så den vækker til eftertanke og giver indsigt ved at præsentere lokale og internationale erfaringer med affald.
- opbygget et vartegn / en turistattraktion.
- samlet og præsenteret viden om problemstillinger (både faktuel og kunstnerisk) omkring håndteringen af affald - genbrug - og ressourcer.

bl.a.

med det resultat, at der bevidstgøres og skabes ændrede handlingsmønstre omkring forbrug og affaldshåndtering.

1.2 Projektgruppens sammensætning

Faglig arbejdsgruppe:

Villy Petersen, Direktør, magistratens 4. afdeling
Peter Ørting, Kulturkonsulent, magistratens 4. afdeling
Søren Dalgaard, Psykolog, magistratens 4. afdeling
Ulf Løbner-Olesen, Landskabsarkitekt, magistratens 2. afdeling
Michael Rasmussen, Kulturgeograf, magistratens 2. afdeling

Kunstnerisk konsulent:

Alfio Bonnano

Eksterne konsulenter på arrangementet d. 15.6.96:

Gunner Møller Petersen, komponist
Inger Birkestrøm Juul, instruktør/dramaturg
Mads Hecter, lyddesign
Fabian Carvallo, lysdesign

2.0 Indledende aktiviteter

Idéen blev forelagt september 1995 for en større kreds af potentielle interessenter:

Skovrider Ole Klitgård, Fyns statsskovdistrikt, Distriktchef Erik Bjørn Larsen, Hedeselskabet Odense, Miljøchef Thorbjørn Sørensen og civiling. Palle Matzen Fyns Amt, Preben Nielsen Danmarks Naturfredningsforening/ Odense afd., Morten Rettig, "Den grønne tråd", By-økologisk center, Odense, Deponeringschef Henrik Thomsen, Odense Renovationsselskab A/S).

På dette møde fremlagde Alfio Bonnano idéen og nogle skitseudkast. Kommentarerne var positive, og alle fandt projektet spændende, omend en lang række forhold (især af praktisk, teknisk art: afdækning, udsivning, gasudvinding) skulle afklares.

Den udarbejdede projektbeskrivelse "Stige Ø - Fra affald til Fremtid" blev distribueret og er siden også oversat til engelsk.

Arbejdsgruppen har holdt mere end 10 møder siden efteråret 1995.

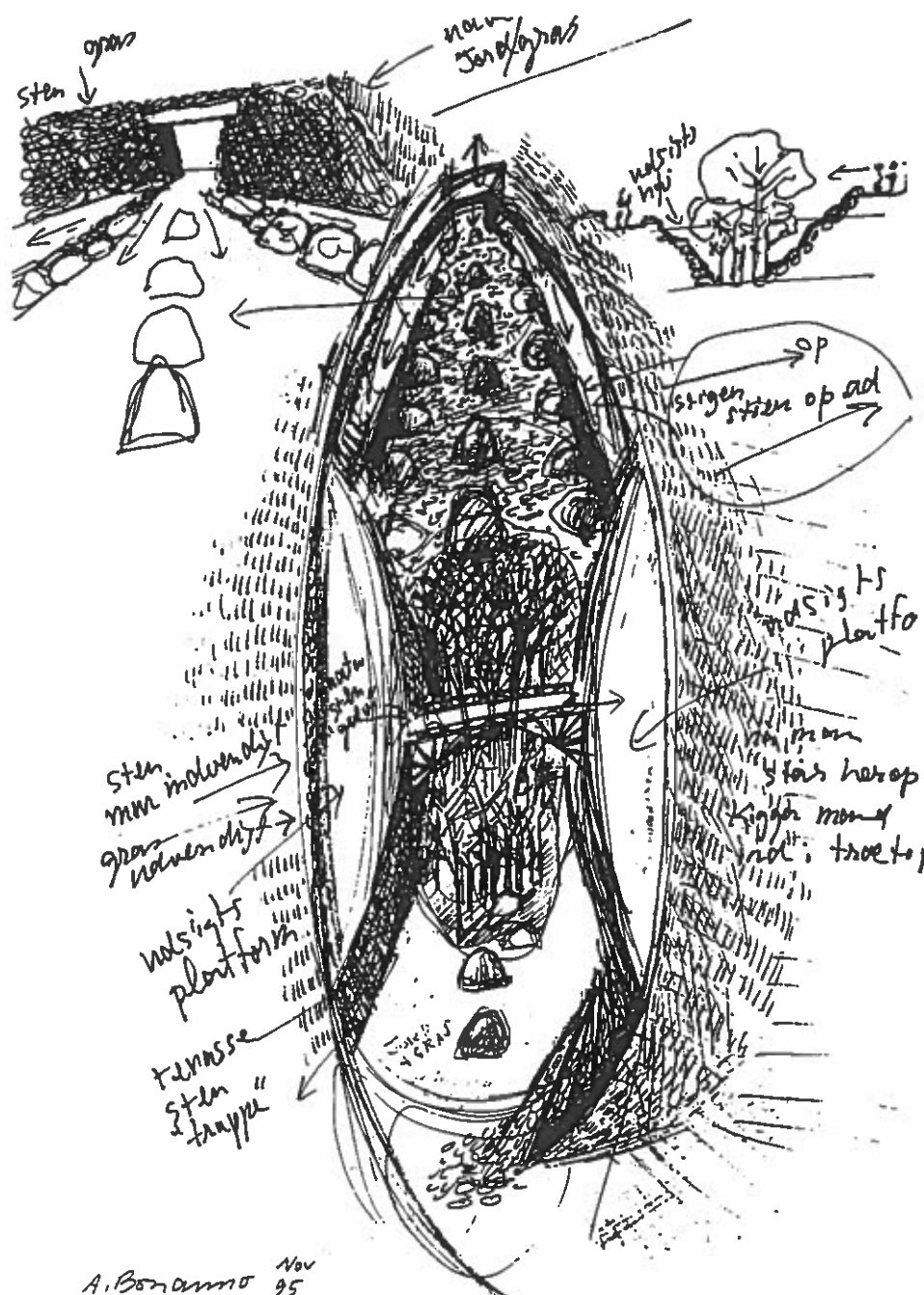
Der har hele tiden været et internationalt perspektiv i dette projekt. Vi har løbende, men ikke ganske systematisk, indsamlet oplysninger om tilsvarende idéer/planer for omdannelse og udnyttelse af gamle affaldsdepoter rundt om i verden - bl.a. fra "The greenbelt Company": Proposals for a renewable Energy Park at Hallside, Glasgow; "Mayor Thomas W. Danahy Park in Cambridge, Massachusetts; kunstneren Mierle Laderman Ukeles' projekter med renovationsarbejdere ("Flow City") i New York og projektet "Re-spect" i Givors, Frankrig; Øko-parken på Hagby Losseplads i Täby, Sverige; "27.th Avenue Solid Waste Management Facility" i Phoenix, Arizona, samt "Deutsches Museum für Garten, Landschaft und Ökologie" ved det tidligere affaldsdepot "Fasanenkippe", Bitterfeld-Wolfen, som der arbejdes på at præsentere på EXPO 2000.

Stige Ø-tankerne er også blevet forelagt på et møde på Sardinien december 1995 for den internationale kunstnergruppe, der arbejder med EXPO 2000, og Alfio Bonanno arbejder med at kunne præsentere idéerne på en udstilling i New York efteråret 1998.

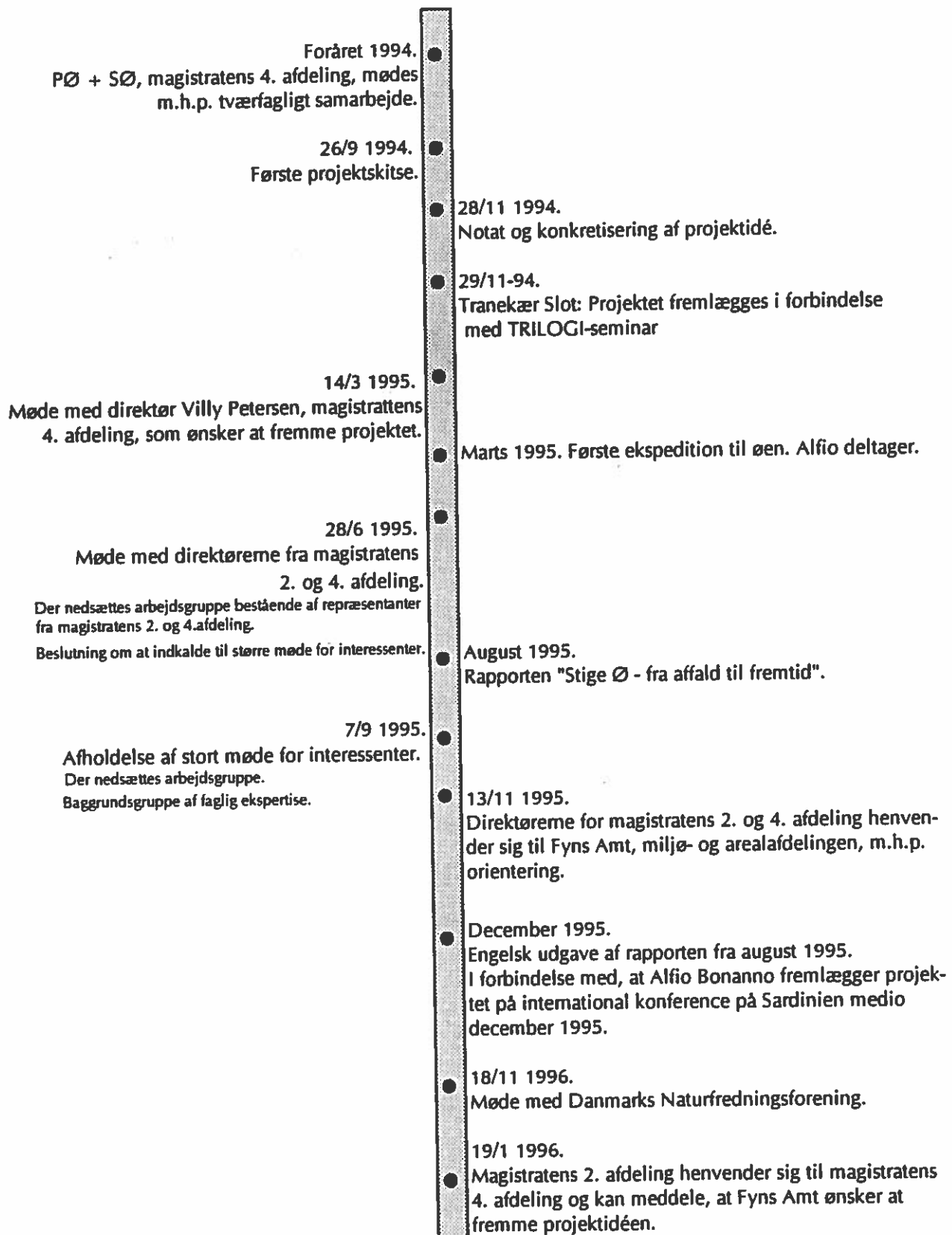
I Hedeselskabet er der holdt møde november 1995 om planerne for gasudvindingen på Stige Ø, og sammen med distriktschefen besøgte vi april 1996 et tilsvarende anlæg på den tidligere losseplads ved Nr.Lyndelse.

Primo 1996 godkendte Fyns Amt gasudvindingsprojektet på Stige Ø, og anlægget blev taget i brug ultimo 1996.

Hedeselskabets positive indstilling overfor at drøfte utraditionel beplantning, bemaling eller udsmykning ("*Synliggøre fremfor sløre*") af anlæg og installationer til gasudvindingen: brønde, rør, containere m.m. er endnu ikke blevet omsat til noget konkret.

2.1 Projektkronologi

	● 7/2 1996. Fyns Amt melder tilbage og finder projektet "spændende og unikt"
	● 19/2 1996. Magistratens 2. og 4. afdeling henvender sig til Odense Havnevæsen m.h.p. orientering og udbeder sig kommentarer.
	● 4/3 1996. Tilbage melding fra Odense Havnevæsen. De finder ikke anledning til kommentarer.
● April 1996 Arbejdsgruppen udklækker idéen <i>Som Ild og Vand</i>	● 11/4 1996. Møde med Hedeselskabet, Odense.
● 28/5 1996. Møde med direktørene for magistratens 2. og 4. afdeling, som giver grønt lys.	● 6/6 1996. Indkaldelse til pressemøde.
	● 7/6 1996. Plakater og foldere ligger klar.
● 14/6 1996. TV2-Nyhedene sender 2 minutter fra Stige Ø.	● 15/6 1996 kl. 22 ³⁰ "Som Ild og Vand". Forløber planmæssigt. 500 mennesker møder op. Projekterne <i>RAMPELYSET</i> og <i>ERHVERVSTRÆNINGSSKOLEN</i> samt Brandvæsenet har været aktive deltagere. 50 eksemplarer af plakaten signeres ved lejligheden. Videoen "Som Ild og Vand" (29 min.) ligger klar fra Intermedia.
	● November 1996. Omtale i "Dansk Kunst 1996".
	● Februar 1997. Omtale i "Agenda 21" om Odense Kommune.
	● 1998. Fremlægelse af projektet i New York v/Alfio Bonanno. Forinden kan projektet præsenteres i Odense på udstilling, evt. i Rådhus hallen.

3.0

Scenariet *SOM ILD OG VAND* d. 15.6.1996

Som den første idé til offentlig præsentation udklækkede arbejdsgruppen projektet "Som ild og vand" i april 1996.

Formålet var at sætte fokus på Stige Ø - og at synliggøre den gamle losseplads i borgernes bevidsthed.

Det var arbejdsgruppens ønske med scenariet *SOM ILD OG VAND* at gennemføre og visualisere nogle af de muligheder, der kan ligge i at udnytte øen til bl.a. kulturelle og sociale formål.

Til det offentlige arrangement på Stige Ø d.15.6.96 *SOM ILD OG VAND* udarbejdede Alfio Bonanno en iøjnefaldende plakat og arbejdsgruppen producerede en lille pjece om arrangementet, der på overskuelig vis dels fortæller om Stige Ø's fortid, nutid og mulige fremtid, dels beskriver planerne om et kulturprojekt på de gamle affalddynger.

Fra folderen om Stige Ø:

VISIONEN

Stige Ø er som losseplads et menneskeskabt monument over tidligere tiders temmelig lemfældige omgang med affald og ressourcer.

Vores vision er at kombinere de næste 20-25 års udnyttelse af biogassen fra de store affaldsbjerge med etableringen af et rekreativt område - viet til menneskets følsomme samspil og stofskifte med naturen.

Den gamle losseplads på Stige Ø har spændende naboer:

Den storslåede Odense Fjord, det kraft- og effektfulde Fynsværk, den gamle kanal ind til Odense Havn og den helt moderne Odense Nord Losseplads.

Midt i dette spændingsfelt af civilisation, højteknologi og levende natur, og med en storslået udsigt, ligger de store bakker på Stige Ø. Her kan på samme tid indrettes et videnscenter for nationale og internationale erfaringer med affaldsteknologi og et sted til indsigt og eftertanke.

I samarbejde med kunstnere foreslås Stige Ø omformet til et spændende område, ikke alene for byens borgere, men også for byens turister:

Et kulturelt projekt, der fokuserer på miljø, ressourcer, byøkologi og beslutningerne om en bæredygtig udvikling i.h.t. FN's "Agenda 21", så de nødvendige miljømæssige tiltag på området og erfaringer af teknologisk og biologisk art løbende dokumenteres og integreres i projektet.

Idéen med et videnscenter for affaldsteknologi midt på en gammel losseplads er netop at udnytte stedets oplagte muligheder for synliggørelse og guidning gennem området på spændende og nye måder. - Den kunstneriske udformning af stedet skal sikre afdækning af lossepladsen på en kvalitativ ny måde, så der i løbet af en årrække udvikles en særegen attraktion med både kunstneriske og informative kvaliteter.

Ved at skabe et internationalt og grænseoverskridende projekt med temaet landskab, økologi, kultur og menneske i det 21. århundrede, forsøges potentialerne på Stige Ø udnyttet i et samspil mellem det folkelige, det faglige og det globale.

Her skal der gøres muligt at fornemme skraldets evige liv og at overskue nogle af konsekvenserne af masseproduktion og forbrugersamfund. Med det resultat, at der bevidstgøres og skabes ændrede handlingsmønstre omkring forbrug, affaldshåndtering og ressourceudnyttelse.

3.1

Presse- og medieomtale vedr. *SOM ILD OG VAND* d. 15.6.1996

TV2/Danmark	•	Sender 2 minutters indslag d. 14. juni 1996.
TV2/Fyn	•	Forhåndsomtale i nyhedsudsendelse samt præsentation i aktivitetsskalenderen "Go Weekend".
Radio Fyn	•	"Bagtrappen" sender interview i forbindelse med pressemøde d. 6. juni 1996. Genudsendes. Sender flere spots op til arrangementet, bl.a. interviews d. 15. juni 1996.
Fyens Stiftstidende	•	Onsdag d. 12. juni 1996. Lørdag d. 15. juni 1996. Mandag d. 17. juni 1996.
Berlingske Tidende	•	Lørdag d. 15. juni 1996.
Fyns Amts Avis	•	Fredag d. 14. juni 1996.
Øboen	•	Uge 25, 1996.
Dansk Kunst 1996	•	November 1996.
Agenda21	•	Husstandsomdelt avis udsendt af Odense Kommune februar 1997.
	•	Derudover foretager DR/Kulturfædelingen, TV49, Wessing Film og TV samt "Intermedia" optagelser på Stige Ø.

3.2 Vurdering

Både styre- og arbejdsgruppen satsede ved at prøve kræfter med et anderledes kulturarrangement - på en lokalitet, der stadig for mange odenseanere er både uskøn og uinteressant.

Ønsket om en anderledes synliggørelse af stedet, de medvirkende og de potentielle muligheder var arbejdsgruppens noget diffuse inspirationskilde. De første idéer var vilde og vanskeligt realiserbare. Det endelige arrangement: scenariet på lossepladsen med opførelsen af værket "Som ild og vand" med forskellige installationer og effekter - brændte sig ind i arbejdsgruppens og forhåbentlig også de andre ca. 500 fremmødte tilskuers bevidsthed som et stærkt eksempel på, at et anderledes kulturprojekt også kan lade sig gøre - og derved har sin egen berettigelse - og at give både medvirkende og tilskuere en oplevelse af idé og eftertanke?

Arbejdsgruppens egen konklusion er, at Stige Ø er en enestående lokalitet med mange potentielle muligheder for kulturel og videnskabelig udfoldelse. - Stige Ø kan blive et væsentligt aktiv for Odense bys borgere og kan være med til at sætte international fokus på Odense.

4.0 Fremtidige aktiviteter

Som bekendt er den gamle losseplads forlængst nedlagt; men arealet er stadig ikke retableret efter endt affaldsdeponering. Udvinning af metangas fra de store affaldsbjerge er begyndt, og det påregnes at der er gas i affaldet i endnu ca 20 år?

Det er nu vedtaget, hvordan de gamle affaldsbjerge skal afdækkes, og hvordan udsivningen af forurenede perkolat til Odense Fjord kan forhindres mest muligt. Odense Renovationsselskab a/s, der tidligere har drevet den gamle losseplads, administrerer stadig arealet. Selskabet skal forestå retablering af det samlede areal. Herefter skal arealet udlægges som offentligt rekreativt friareal. Til dette formål skal der udarbejdes en lokalplan, der skal fastlægge arealets fremtidige udseende og anvendelsesmuligheder.

Afdækningen forventes at tage de næste 4-8 år, men lokalplansarbejdet forventes igangsat sommeren 1998. Formodentligt med en for-offentlighedsfase og et borgermøde efter sommerferien, hvor områdets forhistorie, perspektiver og lovmæssige begrænsninger (f.eks. de nye regler om strandbeskyttelseslinjer) vil blive præsenteret. Renovationsselskabet er forpligtet til at fjerne de gamle bygninger på området ind mod kanalen; men er blevet bedt om at afvente lokalplansarbejdet.

Men selv om der stadig mangler både planer og mange års praktisk arbejde foreslår arbejdsgruppen, at Stige Ø - under sin retableringsproces såvel som efter - fortsat benyttes til afholdelse af alle slags arrangementer for på denne måde at fastholde og videreudbygge Odense borgers interesse for området.

Skal det gamle lossepladsareal blot udlægges som grønt rekreativt område/natur, eller kan der også indpasses et dynamisk kulturcenter, et internationalt og grænseoverskridende projekt, hvor temaer som landskab, miljø, økologi, kultur og mennesket i det 21. århundrede er de bærende elementer?

Uden at konkretisere foreslås, at samarbejdet mellem teknik- og miljøforvaltningen og kultur- og socialforvaltningen fortsætter.

Det foreslås at der arbejdes på at videreudvikle de projektforslag, der allerede er i støbeskeen:

- beplantningsprojekt, evt. i samarbejde med Odense Universitet, hvor der bl.a. kan eksperimenteres med beplantningers indvirkning på miljøet.
- etablering af et videnscenter og eksperimentarium om "affaldsteknologi".
- en kunstnerisk "platform" med skiftende aktiviteter og udstillinger, bl.a. land art.
- etablering af amfiscene for byens musik- og teaterliv.

Bilag 1.

Presseklip

Ny kunst på gammel losseplads

Nordens en gang største affaldsplads, Stige Ø, forvandles lørdag aften til en dramatisk scene med fri adgang.

Der var en gang, da Stige Ø var odenseanernes foretrukne udflugtsmål. Og mange år senere var den i fiorden Nordens største affaldsplads. Nu ligger den bare der med sine tonsvis af lemninger fra den menneskelige histories største tag-selv-bord – og venter.

Mens den venter – på at blive tømt for metanogas, for at blive ført tilbage til sin oprindelige funktion som kreativt område, måske golfbane, måske kano- og kajakbane, måske noget helt sjette, som ingen endnu har tænkt på – er Odense Kommune gået i et usædvanligt tværmagistralt samarbejde om en event, en begivenhed, der skal minde odenseanerne om, at de også er medansvarlige for, hvad der skal ske med den tidligere affaldsplads.

– Man har snart længe talt om, hvad der skulle blive af Stige Ø, siger

direktør Villy Petersen, Odense Kommunes kultur- og serviceforvaltning, – og mange flotte projekter har været luftet. Nu er det bare sådan, at man ikke uden videre kan lukke op til det ca. 60 hektar store område. Dels skal det tømmes for gas, og det ventes at tage fire-fem år, og desuden skal hele pladsen dækkes med mindst en meter muldjord. Hvad kunne vi gøre inden da, for at gøre opmærksom på Stige Ø?

– Så var det, at to af afdelingens medarbejdere, kulturkonsulent Peter Ørting og psykolog Søren Dalgaard,

foretog, at man jo også kunne lave et kulturprojekt, der ikke behøvede at afvente, at pladsen lå helt færdig.

Forlaget fik stor og glædelig opbakning fra alle magistratsafdelinger, da det blev fremlagt i efteråret 95, og derfor kan vi godt prale af, at projektet *Scenarium* er tværmagistralt.

Scenarium er titlen på den begivenhed, der falder sammen med Kano- og Kajakklubbens ildregatta på lørdag aften. Hovedindholdet er det musikalske værk *Som tid og vand af komponisten Gunner Møller Pedersen*, et af hans nyere 'multimedie-

kompositioner', der blev opført på Glyptoteket for ti år siden. Musikken vil ved denne lejlighed indgå i en større teatralisk enhed, hvor andre dele udgøres af den længelandske billedkunstner Alfio Bonannos dramatiske skrald-installationer, ligesom elever fra Rampelyset og Erhvervstræningsskolen vil sætte deres præg på den usædvanlige begivenhed.

– Bonanno er stærkt optaget af skraldpladens muligheder, siger Villy Petersen, – og han har lavet flotte udkast til installationer, der spiller med landskabet og ikke på nogen må-

de prøver at skjule, at her lå en gang Nordens største losseplads. Snarere tværtimod. Nu må vi se, hvor meget af det, der kan realiseres.

Men foreløbig inviteres odenseanerne og andre til en usædvanlig skrald-fest på lørdag. Man mødes ved hovedindgangen på Kanalvej, og man kan komme med særbusser fra banegårdencentret til Stige Ø Lyshåbshavn, hvorfra der er ca. 800 meter til hovedindgangen. Busserne kører 20.15 og 21.15 og retur 00.15 og 01.30. *Scenarium* begynder kl. 22.30 og varer ca. en time.

Linc

I aften går det løs på Slige Ø. Den gamle losseplads lægger jord til et show, der skal få borgerne til at spekulere over, hvad de vil med den tidligere affaldsplads.

En snes unge mennesker i sorte kaskedragter i gang på en tur rundt om den gamle losseplads i Slige Ø. De unge er her for at se på de gamle affaldsdele.

Alto Børnsmann er i fuld gang med at gøre sin skrot-ekspertise færdig til i morgen. Foto: Robert Wengler.

Show og skrot

Skrotene bliver et en del af den langvarige kunst- og skrot-ekspertise.

AF KENT KRISTENSEN

Oven på den gamle Slige Ø ligger der en række rustne jernplader stillet på hjulene. Nogle af dem er allerede blevet brugt som skrot, mens andre stadig er i brug. De er alle fra den gamle losseplads i Slige Ø, som nu er blevet omgjort til et show.

Nej, det er ikke en produktionsplads, der er ved at blive et værelse. Det er derimod den langvarige kunst- og skrot-ekspertise. Alto Børnsmann, som er i gang med at gøre sin skrot-ekspertise færdig til i aften, siger, at det er en tur rundt om den gamle losseplads i Slige Ø, som nu er blevet omgjort til et show.

Fugtig musik

I nærheden af en stak stakke træpaller og en stak stakke skrotteplader er en snes unge mennesker i sorte kaskedragter i gang med at rulle kasker ud. De

unge er bemandede fra Røndevejsskolen i Slige Ø.

Begge grupper er med til den praktiske del af arrangementet, og herunder skal de se, at de kan komme til deres ret, når kompositionen, Oskar Møller Pedersen, skal løses af musikalske værker. Det skal de.

Vemmer tingene på hovedet

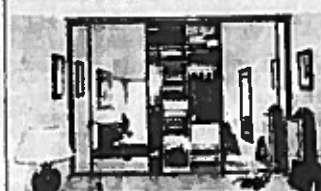
Flammene skal synke ned i jorden under arrangementet. Blandt andet skal der fra højryggen stå kaskader af vand, som passer i takt til den elektriske musik. Det er skrevet af Oskar Møller Pedersen, som er i gang med at gøre sin skrot-ekspertise færdig til i aften.

men, mens han dirigerer et par folk, som via en lastvognskran er ved at hente skrotet og lægge det op i en stor sø.

Det er Oskar Møller Pedersen, som står bag skrot-ekspertisen. Han er en af de mange mennesker, som har været med til at gøre arrangementet til en succes.

Vi vil gerne vende tingene på hovedet. Slige Ø er et meget problematisk område, men i stedet for at vende den ryggen vil vi vise den i et nyt lys. Vi mener, at den måde at gøre det på er at gøre det på. Vi vil gerne vende tingene på hovedet. Slige Ø er et meget problematisk område, men i stedet for at vende den ryggen vil vi vise den i et nyt lys. Vi mener, at den måde at gøre det på er at gøre det på.

Mangler De skabsplads?

PA bygge miljø

LØRSDAG 20-02-86 08:00-18:00 TLF. 66 12 34 74

Forbedt Dens høj med et originalt 3:10 skab i et stort design og kvalitet. Kan bruges til alle typer af ting, som skal gemmes. Det er et skab, som kan bruges til alle typer af ting, som skal gemmes.

3:10 - Forbedt Dens høj med et originalt 3:10 skab i et stort design og kvalitet. Kan bruges til alle typer af ting, som skal gemmes. Det er et skab, som kan bruges til alle typer af ting, som skal gemmes.

LØRDAG DEN 15. JUNI KL. 9-17 OG SØNDAG DEN 16. JUNI KL. 9-18

ÅBENT HUS ARRANGEMENT

Efter endt om- og tilbygning, vil vi gerne fremvise resultatet, - 4.000 kvm. sprængfyldt med alt inden for møbler og tæpper.

Indehaveren, Bent Skott, underholder på sin harmonika.

Blandt de fremmede vil der blive trukket lod om en lækker **LÆDERSTOL** til en værdi af **5.000,- kr.**

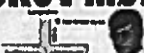
VEL MØDT!

Vi serverer snitter, peiser samt forfriskninger til alle. - Der er is og boller til alle børn iflg. med voksne.

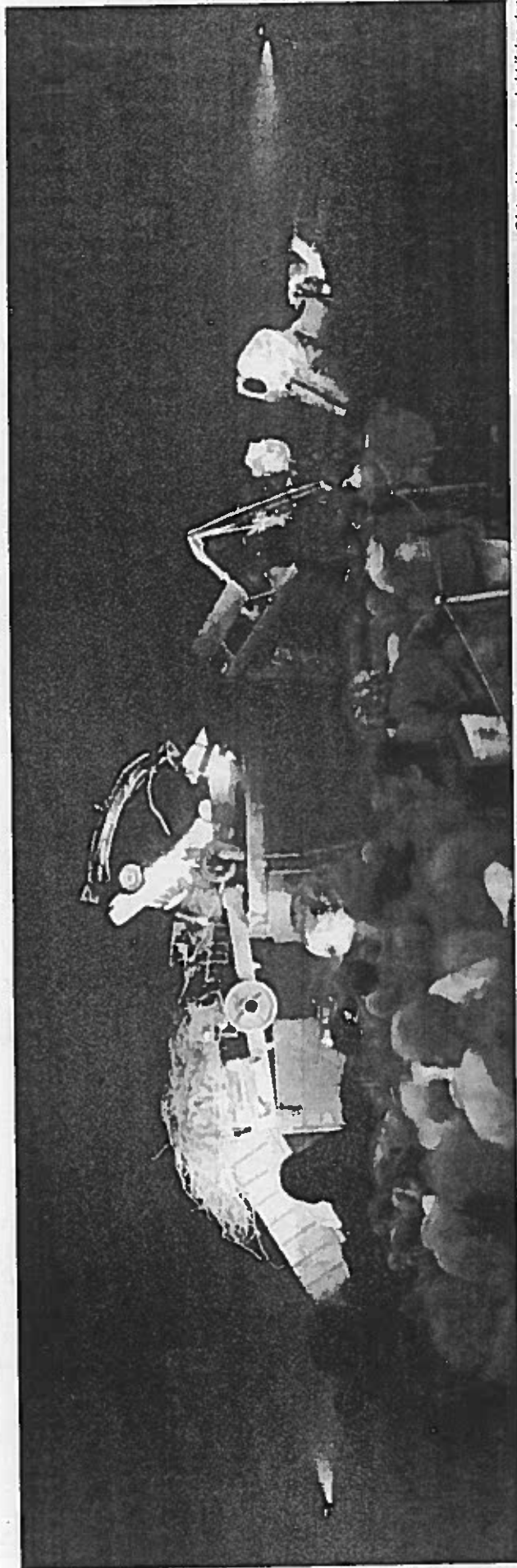

LANGESKOV MØBLER OG TÆPPER 1/2

HÅNDEVÆRSEL I 1000 LANGESKOV TLF. 66 20 10 00

Langeskov er en afdeling af Jule Møbler & Tæpper.

Ragnarok på Stige Ø

Scenarium

For enden af dalen lå et tredje bjerg og standsede. Det var en kæmpekulptur af skrald, formet og arrangeret. Størrelsen kan man få et indtryk af, når man fortæller, at nogle af detaljerne var biler, der dekorativt stak ud hist og pist.

Forinden havde vi stået uden for porten ind til Stige Ø og ventet og frøsset en rum tid i den kolde blæst med de forrevne uvejrskyer over os. Så var vi blevet lukket ind af et koppel af vinklædte fremtidsoldatier, der gennede os videre ned ad vejen, først hørbare

til den store jernakulptur. Derpå præsente de samme "soldater" og tilbage - fuld-
stændig som på politiraz-
zia-billeder. Vi var kvæget,
der blev gennemt hid og did
af Orwell'ske fremtidsol-
dater.

Efter at have ventet en halv time satte store kæmpebatteraler ind med Gunnar Mailer Pedersens lydpanorama, mest bestående af ekstatiske slagtaallyde med elektriskvinde, der på en mærk og varm basisbund gav en forestilling om ridsende vand eller vind. Samtidig øftk der såld i

Samtidig er der så lidt i

det ene af bjergene, på toppen tændtes en række af bål, der skabte et bulder af sort askenbrag, der uden nåde trak lige ned mod os tilskuere. Den flotte ild blev sløret af kvælende os. Lystråbiler kørte som flam-

Mod syd (på Stige Ø mod vest) ligger Muspelheim, ildens verden, og mod nord (på Stige Ø mod øst) ligger Niflheim med kulde og is, der smeltede. Hvor kulden og

Ikke kun forhistorien var over os, det var var fremtiden også.

Sådan var i store træk min oplevelse af det 30 minutter lange scenarium. Store flotte billeder, der kunne danne rammen om mængde og meget, en verden med elementer, lid og værdier, og imellem yderpunkterne var der så skraldet. På netop denne scene kan der spilles mange spil. Ikke alle var der associa-

ioner tilbage til den nordiske mytologi, men også til f.eks. Astrid Lindgrens verden, som den kendes fra Brødrene Løvehjerte.

Vi fik en ramme, en scene og akterne var selvfølgelig os selv. Ved at stå i dalen på Stige Ø lardag klokken 23, spillede vi med i dramaet om verdens historie, om Odense historie, om egen historie. Oven i købet med passende musik til.

Det var en stor og flot oplevelse, en leg af usædvanlig karakter, en stemning, et syn - en slags land-

Sådan blev verden skabt ifølge den nordiske mytologi. Med varme, ild, bunder og lys. Publikum var længe afrens skraldlys. Publietum på Silge Ø oplevede begyndelsens begyndelse og resultat af alt det, som denne verdens skabelse førte til.

skabs-symbolisme eller
landskabsexpressionisme.
Så vidt så godt.

Men det hele forblev dog et billede. Der var lige som en anæstesi til det forløb, men det var ingen afslutning, i hvert fald ikke andet end, at musikken holdt op. Og så kom musikken var et billede, en stemning, der skete ikke noget, som førte til en konklusion eller noget nyt. Havde der været en pointe, et brag, et antiklimaks, ja, blot et aktrag, så havde scenariet ikke været en billedserie, men et drama.

Gvend Erik Sørensen

Kulturen Rundt

Kunsten stiger

Stige Ø over for Lindøværftet på Fyn er i aften rammen om et kunstnerisk projekt. »Som ild og vand« arrangeret af billedkunstneren Alfio Bonanno og komponisten Gunner Møller Petersen, som mellem 22.30 og 23.30 vil »opføre en quadrofonisk koncert med bakkerne lyssat og ild og vand som vigtige medspillere«. Stige Ø var omkring århundredeskiftet et rekreativt udflugtsmål, men i 1967 blev området omdannet til losseplads, og siden da er der deponeret sådan cirka 4,5 mio. ton affald. De to kunstnere finder imidlertid, at »øen er smuk i al sin hæslighed«, og interesserede kan bl.a. blive kørt med særbusser fra Odense banegård. Nærmere oplysninger i piecer på turistkontoret og centralbiblioteket i Odense. TW

Elkjær-reklame stoppet

Den omstridte TV-reklame med Preben Elkjær blev forleden stoppet af Tele Danmark Mobil, som valgte frivillighedens vej i stedet for at få prøvet sagen ved Radio- og TV-Reklamenævnet. Det skete ifølge selskabet for at undgå polemik og for ikke at risikere, at Preben Elkjær måtte trække sig fra kommentatorjobbet på TV 2. Debatten om den pågældende TV-reklame skyldes, at programmedarbejdere ikke må deltage i reklamer. kms

Kunst i balloner

Tekstilkunstneren Vibeke Høgsbro fra Kolding går i bogstaveligste forstand i luften med sine kunstværker. Med opdriften fra over 500 balloner vil hun sende Danmarks så vidt vides første luftbårne kunstværker i håndmalet silke højt til vejrs, hvor de i over tre uger skal holdes svævende over Geografisk Have i Kolding. Værkerne bliver dog forankret solidt i havens muld for at hindre at de blæser bort. Første værk »Junihavens Bål« symboliserer Sct. Hans og junihavens blomster. Det indvies ved en fernisering den 21. juni kl. 13. som led i Kulturbry 96. »Rosensky« går i luften 12. juli samme tid, hvor haven har mange arrangementer med roser. Vibeke Høgsbro har brugt over 200 meter silke fra Kina til kunstværkerne som er sammensat af 20 meter lange silkebaner.

Skrot, kunst og musik

Alfio Bonanno med
i forestilling
på Stige Ø

Af Iben Friis Jensen

■ **STIGE Ø:** Kombinationen af skrot, musik og kunst er usædvanlig. Og måske derfor så meget desto mere tankevækkende.

Lørdag aften, den 15. juni, danner de store affaldsbjerge på Stige Ø kulissen for et skabelsesdrama sat i scene af den langelskde kunstner, Alfio Bonanno og komponisten Gunner Møller Petersen.

De to har tidligere arbejdet sammen - bl.a. om udstillingen Lys-år på Miro-museet i Barcelona - og igen vil Boannos installationer og Møller Petersens musik skabe en forunderlig samklang og omdanne den gamle losseplads, som i de sidste par år ikke har været i brug, til et laboratorium for kredsløbet mellem skabelse og død, forbrug og affald.

Som Ild og Vand har kunstnerne kaldt deres projekt, som kalder på fantasien og poesien selv-

om øen er et hæsliht monument over et forbrugersamfund. I knap tredive år har 230.000 indbyggere fra i alt seks fynske kommuner fået deres affald deponeret på Stige Ø, som langsomt har hævet sin skyline til et bjerg af kasseret overflod.

Arrangementet sent lørdag aften er tænkt som en øjeåbner, og der er gratis adgang til stedet, hvor publikum vil blive ført fra den gamle losseplads' hovedindgang og ind på arealet til en quadrofonsk koncert.

Alfio Bonanno står som kunstnerisk leder af arrangementet, men har desuden hjælp af medvirkende fra »Rampelyset« med instruktør Inger Birkestrøm Juul, lyd- og lysdesignerne Mads Hector og Fabian Carvallo samt Erhvervstræningsskolen og Brand- og Beredskabscenter Odense.

For at komme til Stige Ø kan publikum stige på en særbus fra Odense Bane- og Jernbanecenter eller tage med fjordbåden Svanen, som denne aften ekstraordinært afgår fra Englandskajen i Odense Havn.

Kultur

■ Redaktion:

Marianne Hein, tlf. 62 21 - 46 21 lokal 110, prv. tlf. 62 20 - 55 75.

Iben Friis Jensen, tlf. 62 21 - 46 21, prv. tlf. 62 51 - 51 10

Marianne Povelsen, tlf. 62 22 - 46 21, prv. tlf. 62 22 93 65

Fynes Amts
Avis
14-6-96

Sofolk
souvenir

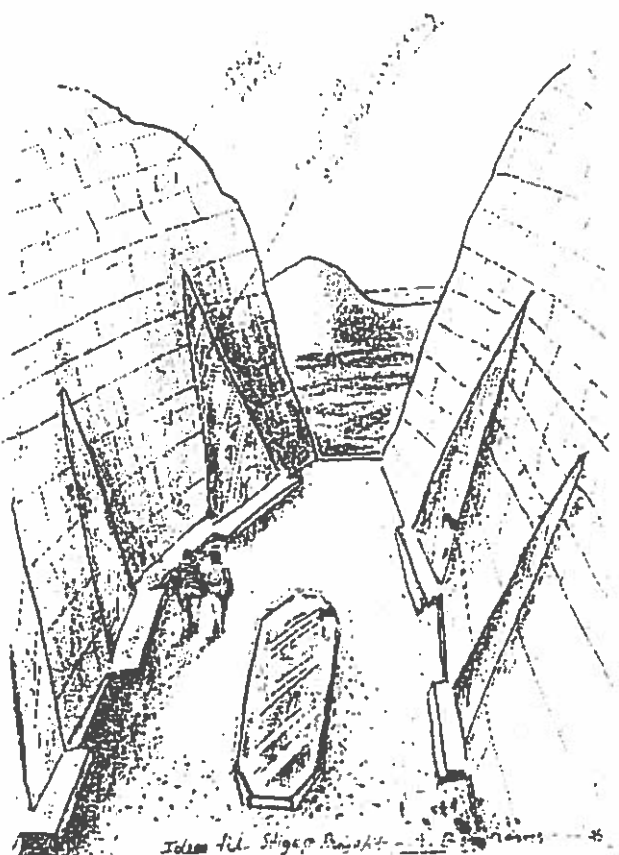
Spørgender

Freitag den 14. Juni 1996 • Uge 24

Svendborg Avis • Langelands Avis • Faaborg Avis • Ærø Avis • Nyborg Avis

LYNS AMTIS AVIS

ODER
CENTRALE
MENNIG
SAMME

En af Alfio Bonannos skitser. Losseplads bag stal og pumpeglas

Bonanno på skidt-opgave

Rudkobing-kunstneren Alfio Bonanno havde i lørdags en skidt-opgave.

Alfio Bonanno var kunstnerisk leder af et projekt på den store Stige Ø-losseplads ved Odense, der i en aften kunne opleves som et forunderligt laboratorium for det evige kredsløb mellem skabelse og død, forbrug og forfald.

Altsammen sat i musik og perspektiv af komponisten Gunner Møller Pedersens værk »Som ild og vand« og billedkunstneren Alfio Bonannos skrot-installationer fortolket og forstærket, når elementerne ild og vand terner sammen.

Det er snart 2 år siden, at det sidste officielle skrald blev læsset af på lossepladsen på Stige Ø. Igennem de foregående knap 30 år var husholdnings- og industriaffald fra de 230.000 indbyggere i områdets 6 kommuner blevet deponeret ude ved Odense Fiord. Langsomt havde de enor-

me affaldsbierge af skrald, skrot og andre efterladenskaber hævet sig op over det omliggende landskab.

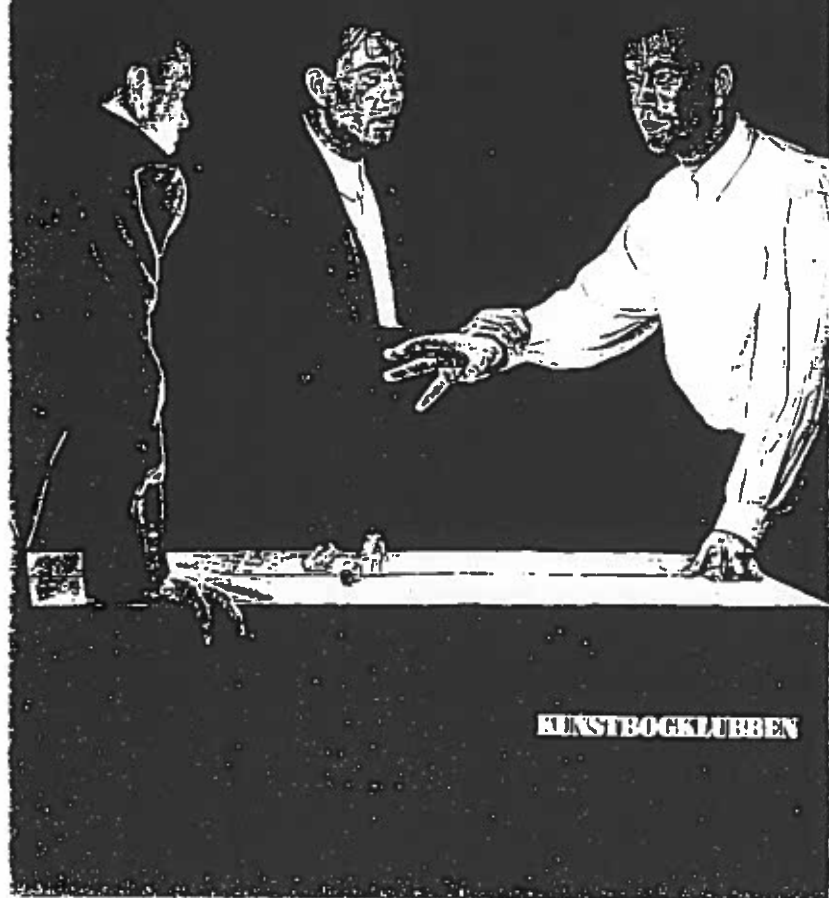
Men øen er smuk i al sin hæsleghed og kalder på fantasien. Der synes at være mange potentialer i dette gamle ødeland - udover den skrald-gas, som Odense Kommune og Hedeselskabet skal pumpe op fra det deponerede affald.

Arrangementet i lørdags var tænkt som en »åben-åbner« for stedets spændende muligheder. Publikum blev ført fra lossepladsens hovedindgang og ind på arealet til en quadrofonisk koncert, opført i den løse sommernat, med bakkerne læssat og med ild og vand som vigtige medspillere.

Hele arrangementet var et samarbejds-projekt i grænselandet mellem miljø, teknologi, økologi og kultur med repræsentanter fra kommunens renovations-selskab samt to magistratsafdelinger.

ØBOEN
Den lokale ugeavis

Nørrebro 8, 5900 Rudkøbing, Tlf. 67 51 22 80

KUNSTBOGKLUBBEN

Mortensens metalliske efterklange af industrisamfundet varslende den fremskredne opløsning af det analogt sanselige. Håkan Nyströms søgen går i retning af det orfeisk-mytske. Og selv i Børge Christensens spraglede og humorfyldte ting findes smagen af afsked. Udstillingens eneste kvindelige kunstner er mere livsbekræftende med titler som »Skabelsen« og »Ved Bjerget«, men der er, trods det økologisk korrekte tænk, øde i hendes himmel.

Apokalyptiske scenerier

Som indianere, der vogtede et bjergpas, tegnede der sig en række små, sorte, kommunale skikkelser mod den blækblå nattehimmel, og vejret, som til anledningen holdt generalprobe på det lovede lavtryk, havde sørget for lave, jagende skyer af farve som maven på et sygt får.

De anslået 500 tilskuere fros, denne 15. juni, gudsjammerligt trods læder- og termojakker i dette absurde spaghettiwesterlandskab af skraldbjerge, bevokset med hårdføre græsser og skulpturelle hyldebuske. Vi havde taget opstilling i en vejsænkning på Odenses nedlagte losseplads på Stige Ø for at opleve den i mere end én forstand event »Som ild og vand«, et værk af komponisten Gunner Møller Pedersen med installationer af Alfio Bonanno og

under medvirken af lyd- og lysdesignerne Mads Hector og Fabian Carvallo, unavngivne unge fra Erhvervstræningsskolen og »Rampelyset«, et antal brandmænd og Odense Kommune. For nu at få det meste med.

Stedet er i sig selv et stykke utilsigtet land art, en enorm kunstig klitformation, et giftigt bjerglandskab midt i et af turister ukendt stykke Holland-i-Danmark med diger, kanaler, åer, krat og inddæmmede arealer. I baggrunden havde vi udsigt til de store, gullige brinker på den nye losseplads og, mod sydvest, det ensomme, oplyste Fynsværk. Men det var Bonanno vist ikke ansvarlig for. Under alle omstændigheder var kulisserne velvalgt og stemningen fra begyndelsen slået an; vi befandt os et sted, der simpelthen ikke kan eksistere, i en Sergio Leone-kulisse af metalholdigt affald, i skæringspunktet mellem Holland og Helvede. På en eller anden måde var det uvirkeligt smukt.

Efter en halv times tænderklaprende delay fik brandmændene fyr på baverne langs højderyggen. Den kvadrofoniske musik gik i gang, og dens surround-lyd krøb truende, brummende og rislende rundt om os, mens skjulte projektorer fik buskformationer og Bonannos store skrotinstallation til at springe gyldne ud af mørket, og et tæppe af kulsort røg fra den højeste klitkam gled for en velberegnet vestenvind hen over dalen – og ned i den! Bålene blev små som fjerne brændende byer og himlen så igennemtrængelig som under en atomvinter.

Efter adskillige minutters brændende bildæk, Götterdämmerung og hoste, flammede den modsatte skråning op i et trøsterigt svar. Særligt smukke kratgrupper trådte ravfarvede frem, og blegblå silkeviser af lys rejste sig med kniplinger af vand, der stod ud buer fra kanonerne på bakken.

Nu og da fejede lyset ned over skråningen og fik den til at tage sig glasagtigt skrobelig ud.

Efter 23 minutters scenisk akkompagnement til hver enkelt tilskuers indre drama, klang musikken ud, bålene blev slukket og projektorene afbrudt. Og en kunstnerbekendt fløj ud af mængden, trak mig væk ærmet hen til Bonanno og beordrede mig til at sig tillykke. Det kunne jeg gøre med god samvittighed og en stemme, belagt med oplevelse og sodpartikler.

pj

Arktis opkoblet

Efter et stykke tid alene i M/F Kronborgs store mørke hvallignende bug, kunne man med lidt god vilj godt begynde at føle sig hensat til et sted langt væk fra kulturbyskibets kajplads ved Københavns havnefront. Måske til et rumskib hvor man som en rejser videnskabsmand eller tekniker på store skær overvåger biologisk aktivitet på kloden et sted langt nede.

For mørket i rummet og ensomheden sammen med de store, roligt foranderlige billeder, der udgjorde Thorbjørn Laustens og Ib Lundgaard Rasmussens installation »Nuet – det polare rum«, gav efter et stund fornemmelse af uvirkelig afstand. Præcis so

Bæredygtig
udvikling
i det 21. århundrede -
lokalt Agenda 21

Odense Freetime i Fremtiden

Kultur og bæredygtighed hænger sammen, da det meste af kulturlivet videregiver enten fortidens kultur - f.eks. museer - eller prøver at afspejle på godt og ondt de dele af vores hverdag, der er værdige hertil - f.eks. teatre. Samtidig vil kulturen være det bærende led, når fremtiden vil få noget at vide om nutidens samfund, f.eks. gennem den kunst, som "overlever" eller hvor senere kunst tager emner fra vores nutid op.

Men en ting er kulturens rolle som budbringer fra fortiden og som kilde til fremtidens kultur.

Aldrig før har en nutid været så uoverskuelig, fyldt med mange og ofte modstridende indtryk og meninger. Aldrig før har den enkelte skullet sortere og vælge blandt så mange vidt forskellige måder at leve på eller blandt så modstridende holdninger eller ideer. Vi bør ikke kun lade andre træffe disse valg, men skabe forståelse for nogle af de overordnede sammenhænge, der former det mangearterede samfund, vi lever i i dag. Kulturens rolle er at tage del i debatten med alle midler. Den kan tit gøre det på en mere engagerende måde end andre "medier", f.eks. kan en teaterforestilling om miljø fange anderledes end et borgermøde.

tema: KULTUR

Stige Ø - fra affald til fremtid

På Stige Ø ligger den gamle losseplads i dag hen som et glødt og ude landskab. Frem til januar 1996 fungerede dette sted som Odense Kommunes losseplads. Lossepladsen på Stige Ø var en af Nordeuropas største!

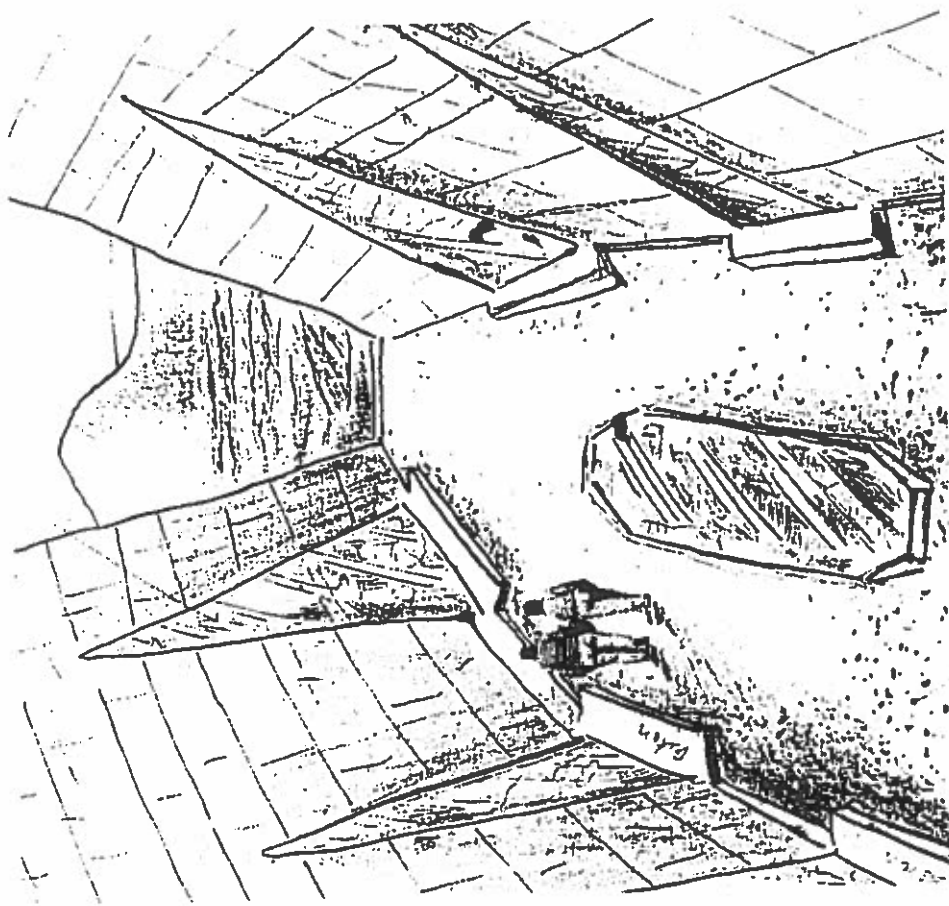
Men den er smuk i al sin hæslighed og kalder på fantasien. Der synes at være potentialer i de gamle affaldstønger - udover den gas, som Odense Kommune og Hedeselskabet skal pumpe op fra det deponerede affald.

Men netop øens særpræg og smukke beliggenhed forpligter til at tænke kreativt og udnytte Stige Ø's potentialer. Det er i den forbindelse, at Odense Kommune har nedsat en arbejdsgruppe sammen med kunstneren Alfio Bonanno. På det gamle lossepladsareal forventes udlagt rekreative områder, og der søges indpasset et kulturcenter, et internationalt og grænseoverskridende projekt, hvor temaer som landskab, miljø, økologi, kultur og mennesket i det 21. århundrede, er de bærende elementer.

Den metodiske tråd skal være genbrug, genudvikling, tværfaglighed og tværviden-skabelighed, hvor kunsten

skal være den formidlende faktor. Borgerne skal sættes i centrum og inddrages i hele processen. Det er et af hovedformålene, at den besøgende bevisgøres om vort samfunds forbrugsvaner og affaldshåndtering.

Alfio Bonannos
illustration af gennemskåret
affaldsbjerg med udstillings-
vinduer

Kulturhistorisk udvikling i Odense

Bilag 2.

Regnskab

KULTURSEKRETARIATET

Mag. 4.afd.

Jnr. 20.00G01-11-95

**Regnskab for arrangementet d.15.6.96. på Stige Ø -
"Som Ild og Vand"**

PR:	272,-
Pjece - billeder - forstørrelser	
TRANSPORT:	300,75
PLAKAT	
Trykning af 500 stk:	15.780,-
Plakatrør	380,-
RECEPTION:	418,-
	390,60
	370,28
SCENOGRAPHI	
Rekvisitter: 7 skrotbiler	7.000,-
FORTÆRING	1.446,-
(teknik + frivillige i.f.m.	331,-
opstilling og prøver)	520,-
	26,40
	1.000,-
VIDEO	
Intermedia:	6.400,-
LYS:	
Honorar til F.C.	6.000,-
Leje af lysanlæg	22.200,-
LYD:	
Honorar til M.H.	6.000,-
Leje af anlæg:	7.112,-
DAT-maskine	1.110,-
Komponisthonorar/G.M.P.	10.000,-
Installationshonorar/ A.B.	<u>10.000,-</u>
Total excl.moms:	97.057,03

25.11.96/pø

24.4.1997

STIGE Ø - KULTURPROJEKT - Fra affald til fremtid / " Som ild og vand "

Opgørelse over arbejder/arrangementsposter afholdt af P&V :

- * 9.985,-kr..... tryk af Stige Ø-foldere / Express Trykkeriet
 - * 7.275,-kr..... opsætning af plakater mm / Gartnerafdelingen
 - * 5.000,-kr..... Brand- og Beredskabscenter Odense
-

22.260,-kr..... udgifter i alt

Ulf Løbner-Olesen
landskabsarkitekt

Udsendt information i forbindelse med arrangementet

Information Scenariet "Som Ild og Vand" Stige Ø, 15. juni 1996

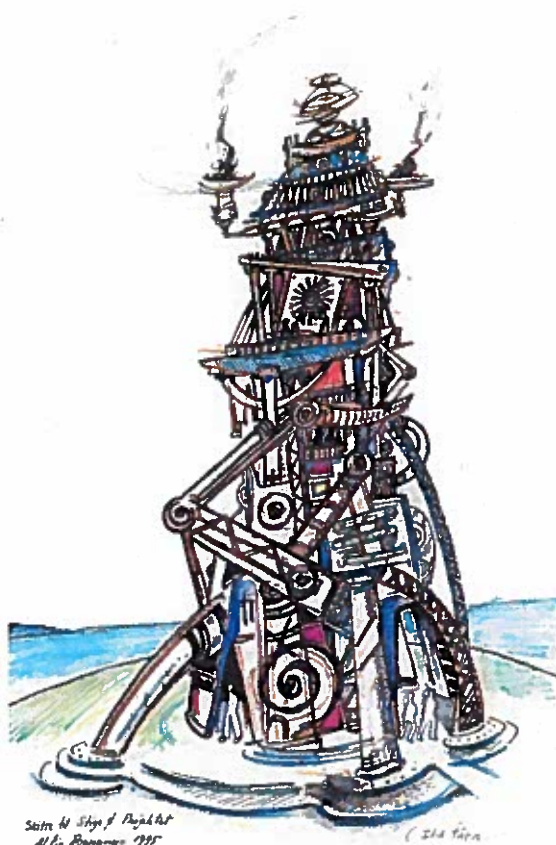
Udsendelse af pressemeddelelse, folder, plakat samt information på Internettet. Der er senere produceret en video på ca. 30 minutter - "Som Ild og Vand"

Der bliver i forbindelse med arrangementet signeret 50 eksemplarer af plakaten på dagen af de to kunstnere.

22 eksemplarer bliver udsendt til relevante kontaktpersoner og samarbejdspartnere. - Der er 28 eksemplarer tilbage, som står til rådighed for forvaltningen.

STIGE Ø

fra affald til fremtid

SCENARIUM

på den gamle losseplads på Stige Ø
lørdag den 15 juni 1996 kl. 22.30 - 23.30

” Som ild og Vand ”

et værk af komponisten Gunner Møller Pedersen
med installationer af kunstneren Alfio Bonanno

i samarbejde med
Rampelyset, Erhvervstræningsskolen og

Odense Kommune